

Кіровоградська обласна бібліотека ім. М. Коцюбинського
Інв. №

Контрольний екземпляр

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Молодший Коммунар

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Виходить з 5 грудня 1939 р. • Субота, 9 січня 1982 року • № 4 (3044). • Ціна 2 коп.

В ОБКОМІ ЛКСМУ

Важливе завдання комітетів комсомолу

Бюро обкому комсомолу розглянуло питання про організацію соціалістичного змагання серед комсомольців і молоді Новоукраїнського району за виконання рішень XXVI з'їзду КПРС.

На засіданні бюро підкреслювалося, що справжніми творчими лабораторіями організації змагання, трудового виховання молоді стали комсомольсько-молодіжні колективи. Багато КМК, молодих трудівників під час роботи XXVI з'їзду КПРС працювало на збереженні си-

ровині і матеріалах. Серед них — комсомольсько-молодіжні колективи автогаража колгоспу імені Фрунзе, тракторної бригади № 2 колгоспу «Дружба», токаря Новоукраїнського цукрового заводу Микола Андрійченко, доярка колгоспу імені Шевченка Ніна Лубенець та інші. Молоді хлібороби району зібрали торік близько 300 тисяч центнерів зерна і вдруге підряд здебільшого імені комсомоната-земляка двічі Героя Радянського Союзу Л. І. Попова.

Разом з тим, відзначалося на засіданні бюро, в ряді комсомольських організацій мають місце факти формального ставлення до змагання. Не у кожного молодого трудівника є особистий творчий план. Ще не досить ефективно діють штаби і пости «Комсомольського прожектора». Недостатньо уваги приділяється створенню хороших умов праці, побуту і відпочинку молоді. Потрібно посилити допомогу господарським органам у підготовці

СОЦІАЛІСТИЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

комсомольсько-молодіжної бригади добувної дільниці шахти «Світлопільська» виробничого об'єднання «Олександрівугілля» на 1982 рік (керівник колективу Микола Мірошніченко, групкомсорг Вадим Шинкаренко)

У минулому, 1981 році, першому році одинадцятип'ятиріччя, наша бригада постійно виконувала і перевищувала планові завдання, вела пошук резервів підвищення продуктивності праці, кожен член колективу активно боровся за підвищення своєї професійної майстерності.

Идучи назустріч XIX з'їздові ВЛКСМ і XXIV з'їздові ЛКСМ України, прагнучи успішно виконати завдання партії по всебічному підвищенню ефективності і якості роботи, ми зобов'язуємося:

- добитися зростання продуктивності праці вище планової на 0,2 процента;
- знизити зольність вугілля проти норм на 0,1 процента;
- підвищити середньорічне навантаження на очисний вибій на один процент;
- шляхом максимального використання видобутого комплексу 20КП-10 зекономити 1000 карбованців;
- брати активну участь у походах за економію та бережливість. Розробити і впровадити у виробництво одинадцять раціоналізаторських пропозицій з річним економічним ефектом 10000 карбованців;
- усім членам колективу навчатися в школі комсомольської політосвіти;
- брати активну участь у громадському житті колективу шахти;
- боротися за звання «Колектив комуністичної праці»;
- виконати річний план до 60-річчя утворення СРСР.

Соціалістичні зобов'язання обговорено і прийнято на загальних зборах бригади.

СОЦІАЛІСТИЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

бригади комуністичної праці малярів-штукатурів Надії Федорівни Шацько (групкомсорг Тамара Плотникова) з будівельно-монтажного управління № 3 тресту «Кіровоградмашвабуд» на 1982 рік

Перший рік одинадцятип'ятиріччя був для комсомольсько-молодіжного колективу роком змужніння, дальшого вдосконалення майстерності. Дівчата вже виотре підтвердили високе звання бригади комуністичної праці. КМК постійно перевищує змінні норми, йде з випередженням графіка. Готуючи трудові дарунки з'їздам комсомолу, бригаде зобов'язалася:

- план другого року одинадцятип'ятиріччя завершити до відкриття XIX з'їзду ВЛКСМ;
  - працювати під девізом «Зробленому комсомольцями високу якість гарантуємо»;
  - застосовуючи і вдосконалюючи передові методи праці, раціонально використовуючи кожну робочу хвилину, довести річний виробіток на кожного робітника до 3.147 карбованців;
  - знизити собівартість будівельно-монтажних робіт на 0,1 процента, ефективно використовувати будівельні матеріали, не допускати порушень правил техніки безпеки;
  - здавати об'єкти тільки з оцінками «відмінно» і «добре»;
  - підвищити продуктивність праці проти планової на 0,6 процента;
  - підтримати почин А. Д. Басова — працювати без травм та аварій;
  - посилити контроль сходових навіолішнього середовища. Територію будівельних майданчиків, робочі місця, побутові приміщення тримати в зразковому стані.
- Викликаємо на змагання бригаду малярів В. В. Кузіна.
- Соціалістичні зобов'язання обговорено і прийнято на загальних зборах бригади.

Завжди ввічлива, привітна, уважна до запитів покупців молода продавщиця відділу «Взуття» Балахівського протоварного магазину Люба Погребняк. Колектив, у якому вона працює, один із кращих колективів торговельників Петрівського району. Дівчата постійно перевищують план товарообороту.

На знімку: Люба Погребняк.
Фото С. АНДРУСЕНКА.

З'їздам комсомолу-ХІХ і ХХІV гідну зустріч!

Це було рік тому. Після зборів, на яких шлося про економію матеріалів та електроенергії, до секретаря комсомольської організації Людмили Іванової підійшов формувальник Сергій Чернявський.

— Ти, Людо, інженер-технолог, — сказав, — а тому допоможи, будь ласка, розібратися в такій ситуації. Микола Раскевич, приміром, електрик, він може економити електроенергію. Микола Фоменко — токарь. Йому треба дбати про економію металу. А що економитиму я, формувальник? Ливарну суміш, землю?

Людмила відірвала погляд від паперів (переглядала протоколи зборів), уважно глянула на хлопця. Жартує чи говорить серйозно? Звичних лукавинку у Миколиних очах не помітила. Тому відповіла теж серйозно:

— І землю теж.

Хлопця відповідь не за-

довольнила. Якщо вже гвердить щось секретар, то нехай відстоїть свою думку. А то: «І землю теж». Нащо її економити?

Людмила зрозуміла, що треба хлопцеві допомогти. Взяття кулькову ручку, папір, стала пояснювати:

— Ось ти, Миколо, використовувеш ливарну суміш один раз. Не будемо говорити, скільки саме коштує її приготування. Але коштує. Щоб підвезти і відвезти її, теж потрібні гроші. А якщо ти використаш суміш двічі чи тричі, буде економія? Отже, — додала, усміхнувшись, — думати треба! Спробуй!

Микола спробував. Вийшло. Економісти підрахували, що формувальник з початку року зекономив чотири тонни ливарної суміші.

Особистий рахунок економії матеріалів і паливно-енергетичних ресурсів відкрив на кіровоградському заводі «Цукрогідрос-

ШУКАЮТЬ І ЗНАХОДЯТЬ

маш» не тільки комсомолець Микола Чернявський. Кожен на своєму робочому місці шукає резерви економії і знаходить їх. Вирішив для себе це питання й токарь механічного цеху член ВЛКСМ Микола Фоменко. Він іще раніше добився того, що стружка з оброблюваних деталей стала тоншою. Отже, на економію металу особливо розраховувати вже не доводиться. Але його ще в технічному училищі вчили: знаходити той, хто шукає.

І досяг він чимало чого. Змінити завдання виконує на 180 і більше процентів. У професійному конкурсі робітників Ленінського району міста виборов перше місце. Навіть досвідченіші колеги питають у нього поради. То неажі він не може порадити самому собі? Почав придивлятися до роботи товаришів. Помітив: дехто з них частіше переміняє різці. А що, коли їх частіше заточувати? Простіше кажучи, подовжити життя різців?

Так і зробив. Якщо дехто з колег переміняв інструмент два-три рази, то Микола — тільки раз. Прогресивна переточка різальних інструментів дозволила Миколі збільшити їх стійкість у півтора рази. Якщо, приміром, нормативна стійкість різця (час його використання) становить 480 хвилин, то Фоменко довів її до 600—700 хвилин. А це значить, що з початку року комсомолець зекономив півтора кілограма дефіцитного металу. Для порівняння скажемо, що весь завод на рік одержує твердосплавного металу всього 25 кілограмів.

Комсомольці заводу підбили підсумки змагання за економію та бережливість. Електроенергії підприємство зекономило близько 32 тисяч кіловат-годин, чавуну — 12 тонн, прокату — 5 тонн. У цих досягненнях — чимала частка роботи комсомольців і молоді, особливо комсомольських «прожектористів», які стали органі-

заторами руху за економію та бережливість не тільки на своєму, а й на робочому місці сусіда. Вони щомісяця (а то й частіше) влаштовують рейди «КП», про помічені недоліки відразу повідомляють. Особливо популярною стала на «Цукрогідромаші» блискавка «Сигнал». «Зверніть увагу! — закликає вона. — У коридорі відділу матеріального постачання без потреби горять потужні електротрапи». Коли ж станове випраалють, «Сигнал» повідомляє своїх читачів, що заходів вжито, і пояснює, яких саме.

Чималий ефект дають спільні рейди «прожектористів» і членів групи народного контролю підприємства, очолюваних Геннадієм Миколайовичем Якубенком.

Кольсь у котельні встановили насос потужністю 17 кіловатів.

— Чи потрібен такий потужний насос для котельні? — спитав головного механіка заводу Ю. С. За-

славського начальник штабу «КП» Михайло Портной.

Той відповів, що можна обійтися й насосом меншої потужності.

— А чому б не зробити цього? — наступав Михайло.

Нині в котельні насос потужністю всього 1,5 кіловата, і він справляється з роботою.

Якщо десь на холостому ходу працює верстат чи компресор, якщо невправильно використовують електроенергію, комсомольці відразу ж у «Сигналі» чи «Комсомольському прожекторові» б'ють тривогу. До сигналів дозорців прислухаються і директор заводу М. С. Шаманський, і секретар партійної організації О. З. Булатов, і інші керівники заводу. Прислухаються й оперативно реагують на них. Бо добру справу роблять юнаки і дівчата, молоді, бережливі господарі підприємства.

В. ІВАНОВ.
м. Кіровоград.

ЕКОНОМНА ЕКОНОМІКА

П'ЯТИРІЧКА:

РІК ДРУГИЙ

Тиждень праці

Наприкінці грудня в нашій середній школі проходив тиждень праці та профорієнтації. В ньому взяли участь усі учні. Протягом тижня відбулося чимало цікавих зустрічей, екскурсій, конкурсів.

Яку професію вибрати в майбутньому, дорослому житті? Відповіді на це клопці і дівчата шукали, знайомлячись із професійно-технічними училищами міста, розмовляючи з молодими робітниками заводів «Червона зірка», тракторних гідроагрегатів та інших. Наймолодші школярі завітали на підприємства, де працюють їхні батьки. Серед учнів 4-6 класів проведено конкурс «Хто краще?» Велику аудиторію зібрав конкурс «Нумо, дівчата!» Завершився тиждень вечором-дискусією для старшокласників, котрий називався «Смак і мода». На цьому вечорі гості з фабрики «Індошиття» показали кілька сучасних моделей одягу. Автор їх, художник-модельєр М. М. Крищенко, розповідав чимало цікавого про свою роботу і напрями розвитку сучасної моди.

Тиждень праці та профорієнтації виявився цікавим і корисним.

Учні 10-го «А» класу середньої школи № 14 імені Г. Дмитрова. м. Кіровоград.

Бо цех— молодіжний

Комсомольсько-молодіжний цех Новоархангельського райхаркомбінату постійно перебуває в числі передовиків соціалістичного змагання. Бригадир А. Колісник і бригадир Тетяна Грищенко багато роблять для того, щоб робота колективу була продуктивною. Організація робочого місця, обмін передовим досвідом, підвищення кваліфікації кожної робітниці, зметовіс дозволяють — ось далеко не повний перелік турбот бригадира і бригадирки. Кожен член комсомольсько-молодіжного колективу володіє суміжною спеціальністю, що дає змогу раціонально використовувати робочий час. План першого року одиннадцятої п'ятирічки діяти виконали в листопаді, а з завданням першого півріччя другого року працюють справитись до відкриття XIX з'їзду комсомолу.

М. НАКОНЕЧНИЙ.

Із новачків— у передовики

«Кожен день ударної вахти — день найвищої продуктивності» — під таким девізом трудяться молоді доярки депутат Верховної Ради УРСР Людмила Вальчук з Ульяновського відділка бурякорядгоспу та одна з перших тридцятичотирьох колгоспу імені Карла Маркса Світлана Єгорова. Торік вони значно перевиконали взяті соціалістичні зобов'язання і надали відповідно по 3934 і 3500 кілограмів молока від корови. Завдання молодих трудівниць на січень — надояти не менше 6,5—8 кілограмів молока від кожної корови своєї групи. Обидві з ним справляються.

А слідом за нашими відомими передовичками йдуть доярки з комсомольсько-молодіжного колективу доярок колгоспу імені Шевченка. Дівчата, очолювані Галиною Животовською і Людмилою Гайчук, упевнено лідирують у соціалістичному змаганні серед колективів свого господарства. Щодня вони надояють від кожної корови не менше 5 кілограмів молока. Результат цілком пристойний, якщо врахувати ту обставину, що колектив було створено лише кілька місяців тому.

С. КРИВЕЦЬ. м. Ульяновка.

Служба молодіжних новин

Музей «Корчагінець», що відкрився в заповіднику технічному училищі № 7, на першу зустріч з учнями запросив ветерана комсомолу — колишнього члена молодіжної підпільної організації «Набар». У роки війни вона діяла на території Дніпропетровської області, і багато патріотів, виявляючи сміливість, безстрашність, мужність у боротьбі з ворогом, назвали себе іменами героїв роману «Як гартувалася сталь». Про це розповідають сотні експонатів — документи, книги, фотографії, особисті речі, зібрані членами літературного клубу «Корчагінець». Вони провели за сім років 20 пошукових експедицій, побувавши в Києві, Боярці, Шепетівці, інших місцях, зв'язаних з Миколою Островським, записали спогади комсомольців двадцятих років, які працювали разом з майбутнім письменником-бійцем.

Музей хліба створено в харківській середній школі № 108. З великим інтересом знайомляться жителя міста і його гості з численними експонатами, що розповідають про всенародний подвиг у важкій битві за врожай. Окремий

розділ — етнографічний. Тут зібрано стародавні і сучасні знаряддя праці і, звичайно, традиційні українські рушники, без яких здавна не обходиться жодна зустріч дорогих гостей хлібом-сіллю. Подовгу зберігаються віддубувачі білий розділів «Хліб блокадного Ленінграда», «Хліб Перемоги» і найбільшого, присвяченого героїчним сторінкам освоєння цілих земель, участі в ньому посланців Харкова.

Під керівництвом представників учні стали не тільки екскурсводами в своєму музеї, а й переконаними пропагандистами бережного ставлення до дорогіших плодів рук людських. Вони організували спеціальний лекторій «Хлібний патруль». З цікавим досвідом школи ознайомились колективи багатьох навчальних закладів міста.

Побувати у далекосхідній тайзі, в лісах Північної Америки, глибоше ознайомитись з екзотичними рослинами інших куточків землі, відчутти серцем усю неповторну красу рідного краю юним жителям села Васюгинці Чорнобаївського району допомагає дендрологічний парк, створений школярами під керів-

ництвом колишнього вчителя біології, а нині пенсіонера І. П. Сиволапа. Перші берізки, липи, груші, яблуні зазеленіли на колишньому пустирі двадцять п'ять років тому. Нині рукотворне диво, прекрасне у будь-який час року, займає два гектари. Тут налічується більше двохсот видів дерев і кущів, багато з яких можуть стати окрасою будь-якого ботанічного саду.

Рішенням Черкаського облвиконкому дендропарк у Васюгинцях взято під охорону. Добрий почин місцевих школярів дістав широку підтримку серед юних природолюбів. До створення своїх парків, садів, алеї приступили в багатьох селах області.

Хорошою школою професійного гарту став Львівський міський клуб творчої молоді, який об'єднав понад триста молодих майстрів літератури і мистецтва. Серед заходів, що постійно проводяться тут, — зустрічі з ветеранами партії, комсомолу, героями громадянської і Великої Вітчизняної воєни, передовиками виробництва, тематичні вечори і диспути. Велику популярність серед львів'ян мають постановки-звіти молодих ак-

торів перед робітниками і студентами. Яскраві афіші пропонують відвідати персональній виставки, послухати пісні в авторському виконанні. Важливе місце займають заходи, що пропагують нашу радянську дійсність, дружбу і співробітництво між народами братніх республік.

За плідотворну роботу по інтернаціональному вихованню молоді клуб нагороджено Почесною грамотою ЦК ЛКСМУ.

Пшеничний колос і перо стали своєрідною емблемою літературної студії «Щедра нива», яку почали видавати любителі красного слова тракторної бригади колгоспу «Зоря» Онуфріївського району на Кіровоградщині. На конкурсі районної преси її визнано кращою. Твори молодих авторів, які беруть активну участь у громадському житті села, присвячені односельчанам, подіям місцевого життя, природі рідного краю. Творці «Щедрої ниви» разом з комітетом комсомолу колгоспу і працівниками бібліотеки часто влаштовують літературні вечори та конкурси, вікторини, читачькі конференції, диспути.

У Новгородківському СПТУ № 6 навчально-виховний процес тісно пов'язаний з використанням бібліотечного фонду. І він щороку зростає, оновлюється, поліпшуються умови для самостійних занять учнів у бібліотечних залах. Тут вони можуть знайти літературу з усіх тем, що вивчають; книжкові виставки і тематичні каталоги допомагають їм орієнтуватися у великому морі новинки.

На знімку у: в одному із залів бібліотеки Новгородківського СПТУ № 6. Фото С. ФЕНЕНКА.

НА ЗДОБУТТЯ ПРЕМІЇ ІМЕНІ Ю. ЯНОВСЬКОГО

Триває висування кандидатів з творчої молоді на здобуття обласної комсомольської премії імені Ю. Яновського. Її присуджують за високу виконавську майстерність, за кращі твори літератури, мистецтва, архітектури, в яких відображається багатогранне життя молодого сучасника, розповідається про героїчний шлях Ленінського комсомолу, його роль у комуністичному будівництві.

Премію присуджують раз на два роки до дня народження Ленінського комсомолу. Нинішнього року наша газета повідомить у жовтні про нових лауреатів обласної комсомольської премії імені Ю. Яновського.

Тивіс можуть подавати в комісію обласної комсомольської премії імені Ю. Яновського матеріал: подання на кандидатів на здобуття премії до 25 червня цього року. На здобуття премії висувають авторів кращих творів у галузях:

- літератури, журналістики, публіцистики;
- музики і концертно-театральної діяльності;
- архітектури та образотворчого мистецтва.

Також і кандидатури, висунуті на здобуття обласної комсомольської премії імені Ю. Яновського, широко обговорюються в комсомольських організаціях, у пресі, по телебаченню та радіо.

Матеріали подавати на адресу: м. Кіровоград, обком комсомолу, комісії по обласній комсомольській премії імені Ю. Яновського.

ПАРТГРУПА ВИРІШИЛА

Серед багатьох питань виробничої, внутріпартійної роботи нас, комуністів, усіх членів тракторної бригади, очолюваної Героєм Соціалістичної Праці М. М. Цергієм, не може не хвилювати одне з найактуальніших — турбота про поповнення механізаторської сім'ї. І не тому, що молодь іде до нас неохоче. Навпаки, щороку 4—5 випускників місцевої десятирічки. Існує інша проблема: через рік-два роботи вчорашні школярі йдуть в армію, на певний час ми розлучаємося зі своїми вихованцями. Тому нещодавно на засіданні партгрупи ми вирішили посилити виховну роботу серед молодих механізаторів. Для цього встановили тісні зв'язки з нашими земляками, які служать у лавах Збройних Сил, з командуванням військових частин.

Приємно відзначити, що всі вихованці бригади від-

но несуть нелегку, але почесну службу в різних родах військ, наполегливо оволодівають складною технікою, військовими знаннями, підвищують класність. Про це свідчать листи командирів частин, де служать наш земляки.

Так, наприклад, з Н-ської військової частини надійшов лист на адресу колективу тракторної бригади № 1. Ось його зміст: «З перших днів служби ваш вихованець Волсдимир Новак зарекомендував себе працелюбним і чесним воїном. Він систематично поглиблює свої знання, допомагає товаришам, має заслужений авторитет у командування, бере активну участь у громадському житті підрозділу... Велике вам спасибі за Володимира!»

Цього листа зачитали на зборах механізаторів. І очі ветеранів праці, наставників і тих, хто прийде незабаром на зміну

старшим товаришам! Ми написали листа Володимирові, розповіли про свої виробничі справи, про життя нашого колективу, поцікавились, як іде служба. Тепер можна з певністю сказати: такі контакти взаємно корисні. По-перше, механізатори вболівують за свого вихованця, по-друге, хлопець відчуває батьківську турботу земляків, які чекають його після служби.

Сильне враження справили на всіх лист-подяка колективі від командування військової частини, де проходить службу інший наш вихованець — комсомолец Віктор Пощтаренко. Командування, партійна, комсомольська організації писали: «Нас глибоко схвилювало ваше прохання розповісти про рідного Віктора Пощтаренка, який проходить службу в лавах славних Збройних Сил СРСР. Приємно виконати це прохання тому, що Віктор з чес-

тю виконує ваш наказ. Він старанний і працелюбний, за короткої строю оволодів довіреною технікою, бере активну участь у громадському житті підрозділу, його обрали членом комсомольського бюро. Віктор допомагає готувати засоби наочної агітації, випускає стінну газету. Взяті зобов'язання на честь XXVI з'їзду партії успішно виконав. Ви по праву можете пишатися своїм вихованцем».

Цього листа ми також зачитали та обговорили в колективі механізаторів. У нашій бригаді працює 45 чоловік, із них майже половина — вчорашні воїни. Щороку кількох механізаторів урочисто проваджуємо до лав Радянської Армії і з того часу тримаємо тісні зв'язки із земляками впродовж усієї їхньої служби.

Г. МАЙДАННИК, партгрупорг тракторної бригади № 1 колгоспу «Росія», Новоукраїнський район.

ЯКОСЬ я попросив старого фронтовика із села Лозуватого Ульянівського району Пилипа Софроновича Теренюка, щоб він згадав найбільш пам'ятний для нього день війни. Він трохи подумав і сказав:

— Мої однополчани добивали ворога в Берліні. А я, поранений, зшитий хірургами, мав їхати додому. Мій командир, дякуючи за службу, простягнув мені платино-ву табакерку. Я тоді не знав цін платини, хоча бачив, що табакерка таки дорога. І все ж я попросив, щоб мені дали інший скарб. Можна, кажу, я візьму кілька буханців хліба, бо у мене вдома двос дітей, а дружина писала, що недорід. Командир широко усміхнувся, потиснув мені руку і відповів:

— Бери, солдате, скільки зможеш. Ти заслужив найпоштовіших скарбів. І раз ти вибрав цей, то хай буде по-твоєму...

Мати вранці сказала:

— Я йду а поле. З Теклею борони потягає-моще хоч день. Бо худоби-на падає з ніг. А ти чимчи-нуй у Станіславчик до тітки Анастасії, вона має щось нам передати.

Конеи у колгоспі того післявоєнного року було кілька пар, бо все клятий фашист забрав. То боронували після орачів, запрягши в ярма власні корови. Це ті, у кого вони були. Я знав: хоч мати й намучиться в тій упряжці, зате ввечері принесе скібку хліба, спеченого з горохових крупів та житніх анісовок. Отож спішу в Станіславчик. Тітка Анастасія дала мені уламок макухи і порадила, як краще її зварити.

Приходжу додому, а матері ще немає з поля. Несу гостинцю у хлів. Там його ретельно прикладаю коро-в'ячими ліпаками, якими топили в печі, потім лізу на грушу, щоб пантрувати, коли на кладці покажуться ма-ма.

Прийшла, як уже стемніло. — Принісі! — кажу зраді-ло. — У хліві заховав. Бо хлопці теж голодні, можуть подушити.

Йдемо в хлів. Засвічуємо блималку і починаємо шука-ти макуху. Але де ж вона? Темна, як і ліпаки, спробуй розпізнати в темряві. Коли це мати ще більше стриво-жилася: і скібки хліба не може знайти, яку поклала на купу сухого гною. Пере-кидали ліпаки, то хліб ними прикидали.

Всю ніч мати плакала. І я лементував біля неї. Вранці разом з першими сонячни-ми променями побігли у хлівець, щоб почати знову пошук. Тільки туди, а вони, наші скарби, на соломі за порогом лежать. Оце ра-дість! Зараз будемо сніда-нок готувати. Побили, по-товкли макуху, наварили баланди і сіли в сінях сніда-ти. Мати розмочила в теплій воді цілушку хліба, розлю-мила її надвоє і більший кусочок дала мені.

— Іж, бо ти зовсім охля-ло.

Було тоді у нас у будній день свято. Бо ми їли хліб.

А потім були перші щедрі жнива. Вдосвіта мати поспі-шала в степ в'язати снопи, а я через годину за нею — запрягав старезну конячину і віз у поле косарям воду. Мамина ланкова Ірина Са-вівіна сказала тоді нам, хло-п'ятам:

— Ось обмолотимо снопи і першу хлібину — вам. Щоб наїлися доскоху за всі ці роки.

Спекли ту хлібину в кол-госпній їдальні, де готували обіди женьцями. Справді, в першу чергу нам, дітям сол-датських удів. Бригадир Григор Русацький розгорнув рушник полотняний і підніс паляницю, спечену на гаря-чій черені. Вона пахла на весь степ, нам вона була солодкою за всі ласощі на світі. Ми з'їли все до кон-кти і залипи водою від «жу-равля». Дядько Григор за-плязав раптом.

— Полягли заші татусі, а маш-тани мліють. Хай млі-ють, ми ж надірвемося, а це поле родитиме щороку.

щоо ви знали смак хліба. Іжте, хлопчики, іще, — та й простягнув свою доліку — пайок бригадира.

І всі вдови-в'язальниці плакали. Запечалені й зра-ділі, змучені й ошчасливлені: у нас тепер буде завжди хліб на столі — цей найдо-рожчий скарб, якому немає ціни.

... Стривай, стривай, цих хлопців я вже десь бачив. Так і є, на уроці мужності у Великотроїнівській серед-ній школі Ульянівського ра-йону. Йшла розмова про годвиг їхніх односельців Героїв Радянського Союзу М. П. Охмана та І. С. Позо-рознюка. А тепер вони при-їхали а Кіровоград на зліт активу трудових об'єднань старшокласників разом зі своїм учителем Г. І. Оджу-бейським. І тут їх відзначи-ли як правохлангових у змаганні, приз вручили.

— Що ж ви тепер робит-те? — питаю їх, моїх земля-ків, котрі народилися че-рез вісімнадцять-двадцять років після того пам'ятного літа, коли колгоспний бри-гадир частував нас, дітей загиблих воїнів, найсмач-нішим хлібом на землі. Наро-дилися за сім кілометрів від мого рідного села Груш-ки — у Великих Троїнах.

Десятикласниця Ірина Бірлівська здивовано зир-нула на мене і не без гор-дості мовила:

— Ми вирощуємо хліб. І несли вони в зал засі-дання XX обласного зльоту рзакішні снопики пшениці, яку вони виростили на сво-єму шкільному полі... Вони були щасливими. Як і ми того дня, коли після голод-ної зими вдосталь наїлися хліба в полі.

2.—

Тоді, восени 1974-го, вже були відомі подроби-ці подвигу героїв підліп-ної комсомольської органі-зації «Спартак», що діяла в роки Великої Вітчизняної війни в селі Красногірці Го-лованівського району. Тре-ба було ще дещо уточнити, доповнити, узагальнити. І ми, газетярі та комсомоль-ські активісти, разом з письменником-земляком Ві-талієм Логвиненком їхали в село, щоб зустрітися ще раз зі старожилцями, спар-таківцями, котрі лишилися у живих, з рідними поле-глих патріотів.

На околиці Красногірки (раніше тут був хутірець Манжурка) я зустрівся з Надією Євтихіївною Лозю-тюк, котра живе неподалік хати Михайла Громоваго, командира бойової групи «Спартак». Цікавлюсь, чи знала вона, чим конкретно займалися спартаківці в ро-ки фашистської окупації. На ті очі нагорнулася тінь печалі. Вона стерла кінчи-ком біленької хустини-ко-синки з лиця сльозину і ти-хо відповіла:

— До самого диявола в пекло хлопці ходили. А ді-зача пакли хліб... Розповідали мені тієї осе-ні в Красногірці, як спар-таківка Олена Бойко разом зі своєю мамою Ольгою Іванівною ходила попід ха-тами і збирала по пригорщі борошно, а потім уночі во-ни ставили на лежанку дві пікні діжі і місили тісто. На

Просьба матері

Іще в дитинстві наша мати
Казала нам, що хліб — святий,
Що хліб належить шанувати,
Як серце власне — берегти.
— Бо хліб — то наша, діти, сила,
То наше світло і тепло. —
І дуже нас вона просила:
— Щоб і до крихти — зрозуміли! —
У вас зневаги не було.

Роман ПОПОВИЧ.

ГРАНІ МОРАЛІ

СКАРБИ ТВОЇ І МОЇ

З БЛОКНОТА ЖУРНАЛІСТА

рарок невеличкі палянички оточенням, які ховалися від окупантів в горіщах конюшні і дядківських хлівів. Менше давала своїм дітям, Віталіку і Людмилі. Тим же, здавалося, приреченим на загибель, несла останню крихту. Потім додому при-несли його партизанам за-гону «Південний». За таке — розстріл. Але дівчата не побоялися погроз фашистів і їхніх поплічників — вони рятували зголоднілих лю-дей.

Не знала спочатку Надія Леонтюк, що в селі діє під-пільна організація. Вона са-ма, кричачись навіть від су-сідів, теж ночами пекла хліб

оточенням, які ховалися від окупантів в горіщах конюшні і дядківських хлівів. Менше давала своїм дітям, Віталіку і Людмилі. Тим же, здавалося, приреченим на загибель, несла останню крихту. Потім додому при-несли його партизанам за-гону «Південний». За таке — розстріл. Але дівчата не побоялися погроз фашистів і їхніх поплічників — вони рятували зголоднілих лю-дей.

І два гітлерівці з перекла-дачем, завітавши через тиж-день на «яйко» і «млеко», цікавились, хто то лежить на печі і стогне.

Діти в один голос відпо-віли:

— То наш татко. Слабі во-ни.

Чужинці швидко зникли з хати, побоюючись пошесті. А Надія Євтихіївна таки ви-ходила оточенця, і він пішов до партизанів. Потім вона дізналася, що Василь Кири-лович попав до рук гітле-рівців, що його погнали аж у Кіровоград. Пішки виру-шила жінка до міста, в яко-му ще не була (тоді Голо-ванівський район у входив до складу Одеської обла-сті). Аж за Первомайськом її наздогнала якась підвода. Двоє незнайомих, що си-діли на застеленій ряднами соломі, поцікавились, куди прямує молодича. Надія сказала, що шукає своїх ді-тей, які загубилися під час евакуації і тепер, мабуть, десь тиняються по світу го-лодні й роздягнені. А це знайомі люди переказали, що бачили їх на станції Під-городня. Вони сідали в по-їзд, що рушав до Кірово-града.

— То и ми туди. Сідай, підвеземо! — сказав їздо-вий і зупинив коней.

Так і привезли її в Кіро-воград. Якийсь старезний дід показав, де знаходяться концтабір і тюрма. Надія Євтихіївна, притулившись до грудей торбинку з хлібиною і кількома цибулями, набли-зилася до тюремної брами. А на неї — з собакою. Ві-дїбрали хліб. Та ще надава-ли стусанів. І жінка зрозу-міла, що у неї забрали дуж-же багато — підпалок, який дав би сили Василеві Дан-ченку.

...Красногірці відпрзляли першу валку з хлібом пер-шого повоєнного року. По-переду возів — єдина ав-томашина, за кермом якої вона, Надія Євтихіївна Ле-онтюк. Свого «газика», вона віддала нашим воїнам іще в червні сорок першого. Тепер уже дали їй старез-ного, «зліпленого» з кіль-кох понівечених війною ма-шин. Жінка-мати, яка відда-вала цілушку хліба, здава-лося б, чужим для неї лю-дям, тепер везла хліб усій країні. Їй довірили, бо вона заслужила цього — вона знає ціну хлібу...

І такі щедрі й добрі лю-ди були не тільки в Красно-гірці. Вчителька із села Софіївки Новомиргородсь-кого району Марія Василів-на Покотилова, наприклад, рятувала у своїй хаті аж сімох поранених воїнів. І все село зносило їй по ок-райцю хліба, по жменьці борошна — щоб вижили солдати. Бо ніякі ліки не за-мінать хліба.

3.—

А це вже тут, у Кірово-граді. Вчора. Стояли біля магазину два молодих чо-лов'яги. Один тримає у руці пляшку дешевого вина і щось бурмотів своєму при-ятелеві. Той кивнув головою і, хилитаючись іще більше, ніж його напарник, пішов у магазин. Нездовзі знову по-явився. В руці — четвертин-ка хлібини. Простягнув її товаришеві, а той відмах-нувся. І, ковтаючи слова, пробелькотів:

— Не міг узяти сирок чи... чи копчену скумбрію...

Четвертинка свіжого хлі-ба впала на землю...

... За півгодини дружин-ники вели до автовокзалу літного чоловіка. Один із тих, що з червоною пов'яз-кою, пробував присоромити «забіяку»:

— Як вам тільки не со-вісно, дядьку? Посивіли вже, мабуть, і воювали, а руку підняли на молодшого за себе. Ну, добре, він п'я-ний, та вас не чіпав і не ла-явся, а ви йому прямо в ли-це кулаком — червона юш-ка потекла. За що? Яке лихо він вам заподіяв?

«Порушник» громадсько-го порядку зупинився. Роз-туляв кулаки, і простягнув

долоні до хлопця-дружин-ника. Голос його тремтів. В очках — повно тривоги, на очах — сльози. Вдихнув на повні груди холодного по-вітря і проказав схвильова-но:

— На фронті найвища ка-ра була зрадникам Батьків-щини. І ніхто не співчував тим, хто, втративши все свя-те для людини, ставав до стіни. Тепер день без гро-мів. Тепер щаслива мирна днина. Але її затіняють ось такі телепні, як цей, що біля магазину. І тут потрібен теж трибунал...

Чоловік знову стиснув зуби. Стиснув кулаки. А ко-ли розтуляв їх, то на одній руці хлопці побачили у нього лише два пальці.

Дружинник стишено:

— Ви тільки заспокойтеся. Ви не нервуйте. Ви тільки скажіть, що ж зробив отой п'яничка.

— Він кинув на землю хліб — як непотріб. За це треба карати, як за найтяж-чий злочин.

Фронтовик рушив далі. А дружинники стояли і дизи-лися йому аслід. Що їм ро-бити: наздоганяти безпаль-ного «забіяку» чи вертатися за п'яничкою? Вони стояли й думали...

І останній випадок. Він схвильовав мене і моїх дру-зів не менше, ніж отой, що з п'яничкою. Ми йшли ву-лицею і говорили про жін-ку-двірничку, котра щоран-ку біля будинку № 65, що по проспекту «Правди», ви-бирає з ящика для сміття по п'ять відер сухарів, се-ред яких трапляються й цілі буханці: щоб хоч для худ-обини їх зберегти — все ж буде толк та користь. Біля будинку № 2 нам назустріч вийшла бабуся, яка несла в сітці велику паляницю і два калачі. Порівнявшись з на-ми, вона чемно привіталася, хоч і були ми їй незнайомі. Так водиться в селі — віта-ються з усіма. Ми не зди-гувалися. Ми одразу зула-нилися і ще довго дизи-лись, як прозорно йшла міською вулицею сільська жінка, так, як бабуся наших дітей, так, як наша ма-ма. Аж раптом біля нас з'яви-вся позажний чоловік в дорожній хутряній шапці. Він кашлянув і поважно виголо-сив свою промову, як з три-буни:

— Бачили, калачі почес-ла? І де, ви думаєте, вона їх узяла? В магазині. Калачі печуть на державних завз-дах. На релігійні святя, зна-чить. А ми боремося з релі-гійними пережитками. Ми переконуємо, ми церкву минаємо, а вони заради ви-торгу нам наперекір. От які діла. Просто неподобство...

Ми йому нічого не відпо-віли. А теж зайшли в мага-зин і купили калачів. До ма-тері нашого міського тоза-риша завітали, щоб поздо-ровити її з Новим роком. А потім поїхали і до наших матерів у село. Защедрау-ли під рідними вікнами. І зерном у хаті сипнули на доліку, на стіл, на покуту тобто туди, де воно колись було, бо тепер там немає лави, а крісло і телевізор. Ми покляли на столі калачі і паляницю. А коли збира-лись їхати в місто, матері дали нам своїх калачів, сво-їх паляниць, спечених у сіль-ській печі. І вони нічим не різнились від тих, що ми купили в міському магазині. Матері давали нам на доро-гу хліб, який пахнутиме нам усе життя. І сил даватиме нам. Будемо ми багатими й міцними. Якщо будемо з хлібом.

То — твій і мій найдо-рожчий скарб — хліб! Візь-мімо ж його в новому ро-ці добрими й чесними рука-ми. І віддаймо добрим лю-дем. Хай теж мають...

Михайло ШЕВЧУК.

ЗВУЧИ, МУЗИКО

Весело й змістовно відпочивають під час зимових канікул учні Кіровоградської музичної школи № 4. Щодня тут звучить музи-

ка. Зокрема, цікаво проводять учні старших класів і педагоги ранок «Лускуничик». Урочисто пройшло посвячення п'ятдесяти

чотирьох першокласників у юні музиканти.

Для багатьох людей дорога у світ музики починається з якоїсь однієї мелодії, котра при щасливих обставинах зашла в душу. Для одних — то колискова матері, для других — пісня про професію, для третіх — мелодія, почута під час перегляду кінофільму, по радіо. Більшість першокласників, що піднялися того дня на сцену, почули таку мелодію у своїй загальноосвітній школі, коли в гості до них приходили юні музиканти і виступали з лекційно-концертом.

— Наші вихованці, — каже директор музичної школи № 4 З. Б. Маківський, — охоче проводять лекційно-концерти в школах № 22 і 33. Вони розповідають про життя і творчість видатних композиторів, виконують твори класиків, учать своїх ровесників, як потрібно розуміти і слухати музику. Тому й не див-

но, що саме діти з цих шкіл в основному й приходять до нас учитися музики. Тільки цього року ми п'ятнадцять разів виїжджали з лекційно-концертами. Стараємося до їх проведення залучити якомога більше хлопчиків і дівчаток. Це розвиває у дітей нахил до громадської діяльності. Ось і до цього року посвячення в юні музиканти готувалися всією школою.

Завдовго до початку свята прийшли в класи «іменинники», ще і ще раз репетирували свої номери. З не меншою заклопотаністю і хвилюванням чекали урочистої хвилини учні інших класів, учителі, батьки. І ось вона настала. Нарядно одягнені, схвилювані першокласники виходять на сцену...

Музична школа — це царство музики. За кожним дверима — мистецтво і копійка праця, яка приносить радість. Лише той, хто влявить волю, працює, справжню любов до музики, досягне успіху. Треба навчитись розуміти музику. Вона

вчить добра, сприяє формуванню естетичних смаків дитини. Так говорили, даючи юним папуги, вчителі, батьки, учні старших класів. А семикласниця Наталя Кишко вручила першокласникам символічний скрипковий ключ.

А потім першокласники показали і своє вміння. Лілія Скорик та Світлана Волошина виконали вальс із балету П. Чайковського «Спляча красуня», Ваня Тимченко — «Коліскову». Завмираючи від захоплення слухали гості інших вихованців — скрипачку Людю Бордюжу, флейтистку Галину Мигуріну, баяніста Сашка Тюпу, альтиста Сергія Якорєва.

По закінченні концерту директор школи З. Б. Маківський вручив юним музикантам значки та членські квитки музично-хорового товариства.

Ю. ДНІПРОВСЬКИЙ.

На знімку: першокласників вітають наймолодші — учні підготовчої групи; Наталя Кишко вручає символічний ключ Тані Ішук; виступає першокласниця флейтистка Галина Мигуріна.

ЗАКІНЧУЮТЬСЯ ЗИМОВІ КАНІКУЛИ

Ходімо в казку!

Канікули — пора зустрічей з героями улюблених книг, пора подорожей у чудовий книжковий світ, повний незвичайних пригод, таємниць...

У дні шкільних канікул в обласній дитячій бібліотеці імені Аркадія Гайдара пройшов день повних книг, поворітних загадок і літературних вікторин. У дитячому кінотеатрі «Мир» відбулася ще одна цікава зустріч. Сюди працівники тієї ж бібліотеки Л. І. Сакаль та Л. П. Каліца принесли новинки дитячої літератури, щоб ознайомити з ними дітлахів.

Театральний гурток «Книга і лялька», котрий діє при бібліотеці, виступив у ці дні з прем'єрами вистав «Подарунки Діда Мороза» та «Як ведмідь трубку знайшов». Маленькі артисти мали великий успіх у своїх глядачів.

А ще тут відбулися цікаві книжкові виставки — «Здрастуй, Новий, щасливий рік!», «Багато зна зимовий ліс загадок різних і чудес», «Місто-герой Київ» та інші.

Л. СИТНИК.
м. Кіровоград.

Для членів авіамоделного гуртка «Політ» Ленінського районного Будинку піонерів і школярів м. Кіровограда проблемою «Як провести канікули» не існує. Адже хлопчики добре знають: їх чекають цікава улюблена справа, зустріч з товаришами, і, звичайно ж, зі своїм добрим старшим другом, керівником «Польоту» Платоном Костянтиновичем Курзовим.

У послужному списку юних авіамоделістів іде немає ні високих титулів, завойованих на змаганнях, ні якихось надзвичайних, надцікавих моделей. Нічого дивного: гурток працює з 21 вересня минулого року. Але є у кожного члена «Польоту» найголозніше — непереборне прагнення вчитися, знаходити, відкривати. Цей потяг до

знань, до всього нового, прогресивного бачить у своїх вихованцях Платон Костянтинович. Він учить їх не тільки тієї справі, в якій й сам закоханий іще з дитинства, а й старастся позитивно впливати на характері хлопчиків, виховує у них почуття дружби, колективізму, взаємодопомогли.

Здається, все так просто: якщо хоч трошки розбиратися в техніці — приходить, фантазує, моделює. А виявляється, авіамоделіст — це і інженер, і токарь, і слюсар, і кресляр... Уже не кажучи, що без знань із математики, фізи-

ки, хімії в авіамоделній справі робити нічого.

Знайомимось з юними гуртківцями Васильком Кривоноговим та Олегом Соловйовим. Вони з такою натхненістю розказали, що нині працюють над виготовленням планера А-1М. І що «Політ» не тільки не заважає заняттям у загальноосвітній школі, а, навпаки, поглиблює знання з багатьох предметів. Хлопчачком іще рано говорити про закінчення школи, адже поперед у них цілих шість років навчання. Проте Олег Соловйов серйозно сказав: «Свого дорослого

життя не мислю без авіації».

Восьмикласник Андрій Ігнат'єв розповів, що працює над моделлю планера А-2, а його друзі Сашко Рачкован і Володя Найдзонів освоюють спортивний планер В-2.

Яке ж майбутнє «Польоту»? Це, насамперед, посиленна підготовка до літніх обласних змагань юних авіамоделістів, це робота над дуже складними моделями планерів і літаків, керованих по радіо.

Тож щасливих вам стартів, юні! Високого вам неб!

Т. ПУЗИР.

ЗАХОПЛЕННЯ

ЇХ КЛИЧЕ НЕБО

жизні не мислю без авіації».

У дарунок — «Лісова казка»

Цікаво, захоплює проходять канікулярні дні в обласному театрі ляльок. Дошкільнят і молодших школярів до святково прикрашеного залу запрошують Дід Мороз та Снігуронька. Навколо ялинки — ігри, пісні, хороводи, виступи дітей, тут же йде вистава «Лісова казка» за п'єсою М. Шурінової — подарунок Діда Мороза.

Це нова робота творчого колективу. Режисер-постановник О. А. Тітінєв та художник-постановник заслужений працівник культури УРСР В. М. Остапечко змогли передати малечі атмосферу казковості, чарівності, а разом з тим і сюжет російської народної казки, завжди зрозумілий і ніколи не

стаючий для 6—10-річної дитини. Вистава вдалася. Юні глядачі із симпатією зустрічають трудівницю Дашеньку (актриса Т. Самойленко), її батька (О. Когодовський), собаченя Жучку (Т. Миргородська), сміються над злими й жадібними Мачухами (В. Дьякова) та її дочкою Пашею (Т. Осаулєнко).

Успіхові вистави сприяли чудово виготовлені ляльки і декорації, над якими працювали Є. Оситинська, Р. Блажівська, Г. Радченко, А. Надсєдін, Ф. Бутавін, завідувачий постановочною частинною Г. Топников.

З. ТАТАРОВА,
педагог — організатор обласного театру ляльок.

На сцені — тільки чудеса

Тверду обіцянку «не розкривати ніяких секретів» дávalося дати кореспондентові РАТАУ, який побував на ретепіції самодіяльного ілюзійного театру «Диво», створеного в Донецьку.

Під музику, народжену в надрах магнітофона, струнка білокоса дівчина підкидала капроновий шарфик, що онукався... зав'язаним у вузол. Вікторія Карпова, учениця будівельного технікуму, старанно шліфувала свій трюк.

— Віта у нас новачок, займається лише другий місяць і, як бачите, робить успіхи, — пояснив керівник театру Валерій Веремєєнко, професійний фокусник, лауреат республіканського конкурсу артистів естради.

Кілька років тому він організував у Донецькому гірничому профтехучилищі № 7 студію ілюзіоністів, з якої все і почалося. На запрошення вчитися чудесам відгукнулись першими підлітківці-непосиди, від яких педагогам бувало іноді прикро: такі «фокуси» на уроках викидали — хоч плач. Веремєєнко поставив умову: безглузді жарти — геть, бо навіть дуже веселе мистецтво — справа серйозна.

Втім, у цьому учні незабаром переконалися самі. Адже щоб стати «чаклуном», бажання треба неодмінно помножити на знання законів природи, досягнень сучасної науки і техніки. Та й навички столяра, токаря, зварника ілюзіоністові теж необхідні, бо секретні чарівного реквізиту мають бути відомими тільки йому.

Понад 50 оригінальних номерів значиться тепер у репертуарі артистів-любителів. Маріанна Тернова, наприклад, вмє перетворювати аркуши паперу в жеманку вузкого снігу. Прямо на очах виростає яскрава квітка з пасинячка, «посадженого» вміло рукою Валерія Чайки. А Юрій Філіппенський невимушено «проколєє» пожами скла і воно, зрозуміло, залишається цілим...

— Фокус можна показати, а можна виконати так, щоб дух забивало, — говорить В. Веремєєнко. Ми прагнемо досконалості в якій як відомо, немає меж.

Це прагнення помітив Ігор Кіо, який побував у гостях у самодіяльних фокусників. «Бажаю студії «Диво» перетворитись у театр чудес», — такий автограф залишив прославлений ілюзіоніст. Перетворення відбулося недавно: на сцені донецького палацу «Юність», де тепер постійно «принципсане» чаклуство, дає свої вистави єдиний у республіці молодіжний ілюзійний театр.

Запрошення на найближчу виставу мені «дісталися» за всіма канонами жанру з повітря...

Ю. ЮРІС,
кор. РАТАУ.
Донецьк.

В. о. редактора
А. РОМАНЮК.

«Молодой коммунар» — орган Кіровоградського обласного комітета ЛКСМ України.

НАША АДРЕСА:

316050, МСП
м. Кіровоград,
вул. Пуначарського, 36.

ТЕЛЕФОНИ: відділу листів і масової роботи — 2-45-36; відповідального секретаря — 2-46-87; відділу номсомольського життя — 2-46-57; відділу пропаганди — 2-45-36; відділу учнівської молоді — 2-45-35; відділу військово-патріотичного виховання та спорту — 2-45-35; відділу оголошень — 2-56-65; фотолaboratorії — 2-45-35; коректорської — 3-61-83; нічної редакції — 3-03-53.

Газета виходить у вівторок, четвер і суботу.
Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Гніпий, 2.